

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

**Розвиток громадсько-державного управління в
умовах децентралізації: теоретико-
методологічний аналіз**

Семенчук Віка Валентинівна

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Науковий керівник:

Києнко- Романюк Л.А., доцент кафедри
управління та адміністрування,
кандидат педагогічних наук, доцент

Вінниця 2023 р.

Мета: концептуалізація теоретичних засад, визначення історичних особливостей та розроблення пріоритетних напрямів децентралізації влади як системи державного управління в Україні.

Завдання:

- Систематизувати основні теоретичні аспекти громадсько-державного управління;
- Здійснити понятійний аналіз сфери розвитку громадсько-державного управління як складової публічного управління та адміністрування;
- Узагальнити практичні напрямки здійснення децентралізації влади в контексті її модернізації;
- Систематизувати етапи формування нормативно-правового забезпечення децентралізації влади в Україні (після 1997 року)

Об'єкт дослідження – модернізація системи управління в Україні.

Предмет дослідження – система управління України в умовах децентралізації влади.

Методологічна основа – комплекс взаємодоповнюючих методів

- а) категоріального й етимологічного аналізу – при уточненні змісту базових понять дослідження;
- б) пошуково-бібліографічний;
- в) порівняльного і статистичного аналізу фактів ;
- г) прогностичний.

Практичне значення

- Визначається можливістю використання матеріалів і результатів дипломної роботи в процесі проведення реформи децентралізації влади з метою підвищення її ефективності.
- Матеріали дослідження можуть бути корисними під час підготовці відповідних проектів в умовах становлення засад публічного управління в Україні, а також бути застосованими у викладацькій та науково-дослідній роботі, під час розроблення програм і викладання курсів із теорії та історії державотворення та публічного управління.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ЕВОЛЮЦІЇ ГРОМАДСЬКО-ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Децентралізація – це передача або розподіл повноважень щодо прийняття рішень від центрального органу влади на нижчий адміністративний рівень або кінцевим користувачам. Децентралізація означає розподіл влади згори вниз у будь-якому типі організаційної ієрархії, таких як політична, освітня, або економічні системи

Особливості громадського управління

традиційна модель
державного
управління

Плановість,
нормативно-правова
забезпеченість,
детермінованість,
цілепокладання,
субординація,
виконавська дисципліна,
підзвітність.

місцеве
самоврядування

Прямий зв'язок органів
управління з громадою,
підпорядкування закону
адміністративно-
територіального устрою на
засадах субсидіарності

Громадське
управління

Громадський
контроль за
діяльністю владних
інституцій

Порівняльний аналіз характерних рис державного та громадського управління як форм соціального управління

№	Предмет порівняння	Державне управління (інтегративна модель)	Громадське управління (інтегративна модель)
1.	Конституційні засади	повна або фактична відсутність поділу влад у державі	державна влада діє на засадах демократії та поділу на самостійні гілки
2.	Дихотомія політики та адміністрації	не визнається	визнається офіційно
3.	Роль виконавчої влади	фактично провідна	підпорядкована в межах закону законодавчій та судовій владі
4.	Функції	здійснення владного впливу	надання управлінських послуг
5.	Методи ухвалення владних рішень	недемократичний (корпоративний або одноосібний)	демократичний відповідно до законів
6.	Вертикальна субординація	обов'язкова в повному обсязі	відносна відповідно до закону
7.	Методи діяльності	переважно бюрократичні	бюрократичні методи обмежені прозорими процедурами
8.	Наявність зовнішнього (парламентського) державного контролю	зовнішній контроль у системі виконавчої влади відсутній	розвинений зовнішній громадський контроль (аудит)
9.	Вплив громадськості на діяльність владних установ	обмежена	масштаби впливу громадськості встановлюються відповідно до принципу ефективності діяльності органів громадської влади
10.	Адміністративна централізація/ децентралізація	жорстка централізація (згори донизу)	децентралізація влади на принципах субсидіарності
11.	Роль місцевого самоврядування	місцеві владні органи влади є органами державної влади	локальне самоуправління є окремим рівнем у єдиній системі громадської влади
12.	Регуляторні акти	відомчі інструкції, особиста лояльність до керівництва	прозора ухвалені нормативно-правові акти
13.	Інше	наявність позаправових методів управління (самодержавна воля, партійна ієрархія)	раціональні методи управління

ПОТЕНЦІАЛ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: ГРОМАДСЬКІ УЯВЛЕННЯ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

Протягом останніх років було удосконалено територіальну організацію влади в Україні. Ідеологи нинішньої реформи врахували помилки попередників і передбачили заходи, які дали можливість провести територіальну реформу ефективно:

- територіальна організація влади супроводжувалася загальнодержавною комунікаційною кампанією;
- визначено міністерство, відповідальне за реалізацію реформи – Міністерство регіонального розвитку та житлово-комунального господарства України;
- створена законодавча база для проведення реформи, що в цілому відповідає європейським стандартам;
- використана мотиваційна складова – потенційний перехід на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

Систематизація етапів формування нормативно-правового забезпечення децентралізації влади в Україні (після 1997 року) дозволила виявити низку загальних тенденцій:

1. відсутнє узгоджене офіційне тлумачення основних понять та напрямів практичної діяльності у сфері децентралізації;
2. в урядових документах децентралізацію фактично ототожнено з деконцентрацією, а остання розглядається як суто державна ініціатива виключно в межах державної політики регіонального розвитку;
3. успішному здійсненню політики децентралізації істотно вадить відсутність базового конституційного закону щодо реформування системи місцевого самоврядування та пов'язана з тим принципова неузгодженість багатьох чинних нормативних актів, особливо в царині відносин районних державних адміністрацій та територіальних громад.

Дякую за увагу!